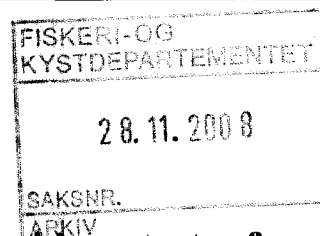

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Høringsuttalelse til NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark, og sjødelen til NOU 2007:13 Den nye sameretten

Den engang så rike og levedyktige sjøsamekulturen er svært svekket. Gjennom en lang periode har sjøsamene vært utsatt for et stort press og mange uheldige omstendigheter, slik at hele kulturen nå står i fare for å bli borte. Fisken og utnyttelsen av de marine ressursene har alltid vært en av bærebjelkene og det materielle grunnlaget som kulturen hviler på. Sjøsamene har selv hatt minimal innflytelse og medbestemmelse over egen situasjon som en etnisk gruppe, men har hele tiden vært avhengig av ytre omstendigheter og statens politikk. Til tross for endring av grunnloven og opprettelse av Sametinget, så har tilbakegangen for kulturen bare fortsatt. Bivdi vil ikke at sjøsamekulturen skal forsvinne. Derfor vil det være riktig og nødvendig at fiskeretten anerkjennes og lovfestes. Kystfiskeutvalgets forslag til tiltak og forslag til lov, vil i så måte være nødvendig, og Bivdi støtter utvalgets konklusjoner på alle punkter.

Langvarig bosetning og utnyttelse av fiskeressursene, samt statens forpliktelser i forhold til folkeretten er grunnlaget som utvalget bygger sine anbefalinger på. I Kystfiskeutvalgets utredning ligger det en erkjennelse om at dagens fiskeripolitikk og praksis ikke er tilstrekkelig som kulturvern. Disse konklusjonene er Bivdi enig i. Medbestemmelsesretten blir ivaretatt gjennom opprettelsen av Finnmark Fiskeriforvaltning (FF), hvor Sametinget blir representert. Fjordene i Finnmark har gjennom svært lang sjøsamisk bosetning og utnyttelse av ressursene, etablert tradisjoner for utnyttelse som gir en særskilt rettighet for fjordbefolkningen. Det er viktig at denne retten lovfestes. Det vil også være viktig at forvaltningen tar hensyn til lokale tradisjoner, og at vernetiltak kan innføres når det er nødvendig. FF gis samtidig forvaltningsrett ut til 4 nautiske mil utenfor grunnlinja. Når man tar i betraktning historisk bruk og blant annet kystorskens vandringer og andre økologiske sammenhenger, så er denne grensa ikke satt for langt ut i havet, snarere tvert om.

Bosetningen i Finnmark består av sjøsamere, kvener, etniske nordmenn og en stor del er en blanding og det er en innveving av folkegruppene. Derfor er det riktig at ikke tiltakene bygger på individuelt etnisk grunnlag, men at alle finnmarkinger stilles likt og blir behandlet likt. Når det i tillegg tas hensyn til de såkalte nordfarerne, og disse også får en lovfestet rett til fiske, så fremstår Kystfiskeutvalgets forslag svært balansert og velfundert. Kystfiskeutvalgets forslag vil være svært positivt for hele kyst- og fjordfinnmark, som har størstedelen av sin bosetning tuftet på fiskeressursene.

Kystfiskeutvalgets forslag gjelder for Finnmark. I NOU 2007:13 Den nye sameretten, som gjelder for områder sør for Finnmark, er fiskeretten diskutert. Det er gjort en historisk gjennomgang, og det antydes forskjellige tiltak, selv om det her ikke er gjort et slikt grundig arbeid som i Finnmark. Bivdi er av den formening at forholdene i Troms og Nordre Nordland ikke er så helt ulik det man finner i Finnmark. Det vil ikke være det store behovet for ytterligere utredninger. Derfor vil vi oppfordre om at det snarest mulig settes i gang en prosess for å få innført tiltak for sjøsamene i disse områdene. Her kan tiltakene i Finnmark tjene som en modell for de løsninger som blir valgt.

Smørfjord 25.11.2008

Jon Egil Nilsen
Leder i Bivdi